

G-e a K-a není tak bezprostřední, a jiným způsobem než střelbou na G-e neodvratitelné, neboť z toho, že se G. obracel již při tom, když obžalovaný zaujal vyličenou obrannou pozici, mohl a měl obžalovaný usouditi, že k odvrácení útoku není třeba toho obranného prostředku, kterého použil. Že si mohl a měl uvědomiti podle přirozených a každému snadno poznatelných následků, že výstřelem proti střední části těla člověka z browningu na vzdálenost asi pěti kroků ohrožuje bezpečnost života G-ova, o tom nelze pochybovati; v rozsudku soudu prvního není zjištěno a také výsledky průvodního řízení nevyšlo najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že přestrašení nebo podnapilost obžalovaného v době činu vylučovala možnost takové úvahy obžalovaného a možnost postřehu, že k uniknutí před pronásledovateli, pokud se týče k jejich zastrášení stačí aspoň předběžné použití zbraně méně nebezpečným způsobem, na příklad výstřelem do vzduchu, nebo stranou do země. Že obžalovaný takové úvahy schopen byl, tomu nasvědčuje zjištění, že bezprostředně před smrtícím výstřelem strčil B-e za sebe, jako by ho chtěl krýt svým tělem, při čemž pronesl výrok, že ručí za B-ův život. Obžalovaný mohl postřít a si uvědomiti, že toho způsobu obrany, kterého použil, není třeba, že tím vybočuje z nutné obrany a že nad potřebu ohrožuje nanejvýš nebezpečně bezpečnost života G-ova.

Čís. 4931.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou; závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk anebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 374/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 4. dubna 1932, jímž se nalézací soud prohlásil nepřislušným k projednání trestní věci soukromých obžalobců proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadeným rozsudkem prohlásil se kmetský soud nepřislušným ku projednání trestní věci soukromých obžalobců proti Václavu N-ovi, obžalovanému z přečinu proti bezpečnosti cti. Podle nenapadeného zjištění rozsudku obžaloba zněla, že Václav N. v srpnu 1931 sepsal, dal rozmnožiti a rozšiřoval leták pod názvem »Balada veršovaná a složená...«. Dále zjistil kmetský soud, že obžalovaný doznal, že tento leták psal, dal rozmnožiti a rozšiřoval v roce 1930 a, že od té doby leták ani nerozmno-

žoval ani nerozšiřoval, zejména ne v měsíci srpnu 1931. Ježto pak tvrzení obžaloby, že obžalovaný v srpnu 1931 leták sepsal, nepokusili se soukromí obžalobci ani prokázati, nepokládal kmetský soud obhajobu obžalovaného, že leták sepsal v roce 1930, za vyvrácenou a proto jí v tomto směru uvěřil. Dále zjistil kmetský soud, že obžaloba uvádí dva případy rozšiřování letáku v roce 1931; a) že v srpnu neb září 1931 našel Michal K. ve své schránce (na dopisy) zmíněný leták; b) že v téže době soukromá obžalobkyně Klára H-ová obdržela tento leták poštou v otevřené obálce. Pokud jde o případ pod a), zjistil soud, že soukromí obžalobci při hlavním přelíčení dne 4. dubna 1932 nenabídli důkaz o nalezení letáku ve schránce Michalem K-ou a že v důsledku toho je zproštěn povinnosti zabývatí se tímto případem. Tato zjištění nebyla zmateční stížností napadena ani po stránce formální ani po stránce věcné. Kmetský soud zkoumal pak, jakého deliktu by se obžalovaný dopustil v případě pod b), kdyby se prokázalo, že on zaslal leták v otevřené obálce soukromé obžalobkyni Kláře H-ové (soukromí obžalobci tvrdí, že adresa je psána na obálce rukou obžalovaného, což však obžalovaný popírá). Soud dospěl k názoru, že trestná činnost obžalovaného v roce 1930, jak byla shora zjištěna, je podle ustanovení §§ 531 a 532 tr. zák. po případě podle § 40 tisk. zákona objektivně promlčena, ježto trestní oznámení bylo podáno až dne 14. září 1931. Pokud pak jde o zaslání letáku poštou soukromé obžalobkyni Kláře H-ové koncem srpna nebo začátkem září 1931, stalo-li se skutečně obžalovaným, je kmetský soud právního názoru, že by se obžalovaný dopustil nového samostatného trestného činu, totiž urážky na cti, spáchané otevřeným dopisem, jehož trestnost nutno posuzovati podle ustanovení §§ 487—491 tr. zák., k jehož rozsouzení je povolán podle všeobecných pravidel trestního řádu soud okresní a proto vyslovil svou nepřislušnost.

Zmateční stížnost není v právu, pokud s hlediska zmatku podle § 281 čís. 6 tr. ř. napadá tento výrok o nepřislušnosti, odvolávajíc se na ustanovení §§ 219 a 261 tr. ř. Bylo již zrušovacím soudem v nálezu čís. 3345 sb. n. s., na který se k uvarování zbytečného opakování odkazuje, podrobně dovoděno, že kmetský soud je soudem výlučným, že nemůže rozhodovati v případech jemu zákonem nepřikázaných a že, shledá-li, že jde o trestný čin jemu zákonem nepřikázaný, jest mu postupovati podle obdoby § 261 odst. 1 tr. ř., totiž vysloviti rozsudkem svoji nepřislušnost k projednání věci.

Stížnosti však nelze upřítí oprávnění, pokud napadá výrok, že čin obžalovanému za vinu dávaný — totiž že zaslal zmíněný leták soukromé obžalobkyni Kláře H-ové v otevřené obálce — vykazuje, jakožto nový samostatný trestný čin toliko skutkové znaky přestupku proti bezpečnosti cti. Obžalovaný jak v řízení přípravném, tak i při hlavním přelíčení doznal, že leták, o němž jde, psal, dal rozmnožiti a rozšiřoval v roce 1930. Z této obhajoby vychází i napadený rozsudek a dospívá na tomto podkladě k právnímu názoru, že tato trestná činnost obžalovaného je promlčena (podle ustanovení §§ 531 a 532 tr. zák., po případě podle § 40 tisk. zák.).

Tomuto názoru lze však přisvědčiti jen s jistou výhradou. Podstatnou složkou dokonaného trestného činu urážky na cti je, že tiskopis závadného obsahu byl sdělen třetí osobě. Proto nastalo ovšem objektivní promlčení (§ 40 tisk. zák.) ohledně všech jednotlivých úkonů obžalovaného, kde v roce 1930 sdělil třetím osobám závadný tiskopis (podle jeho vlastního údaje, že dal v roce 1930 některým osobám větší počet až 50 kusů těchto letáků), nemění to však nic na skutečnosti, že obžalovaný byl podle vlastního doznání původcem onoho letáku ve smyslu § 1 odst. 3 zák. čís. 124/24. S tohoto hlediska bylo by pak posuzovati i další činnost obžalovaného, pokud by totiž bylo prokázáno, že zmíněný leták v roce 1931 (v srpnu nebo v září) skutečně zaslal soukromé obžalobkyni poštou v otevřené obálce opatřené nadpisem »Tiskopis« a podle toho též frankované. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by snad celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou, nýbrž závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk, nebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

Vychází-li se z těchto úvah v souzeném případě, není vyloučen právní závěr, že se obžalovaný — třebaže ho nelze stíhati pro ony skutky, kde se rozesílání tiskopisů stalo v roce 1930, v důsledku objektivního promlčení (§ 40 tisk. zák.) těchto konkrétních případů —, dopustil přece dalšího přestoupení § 493 tr. zák., pokud i potom (v roce 1931 v srpnu nebo září), ze zásoby tiskopisů mu zbylých zase zaslal třetí osobě třeba i jen jediný tiskopis.

Při urážce na cti spáchané tiskem padá na váhu, že útok na čest stane se přístupným (seznatelným) většímu individuálně neomezenému počtu osob právě v důsledku zvláštního způsobu, jak byl čin spáchán, totiž tiskopisem. Při posuzování činnosti původcovy nezáleží však na tom, zda tento účinek byl skutečně dosažen větší nebo menší měrou. Vždy jde tu o dílčí činnost téhož původce, kterou nelze posuzovati samostatně s hlediska rozšiřovatele podle §§ 7, 10 a 239 tr. zák., po případě podle § 6 tisk. zák., nýbrž s hlediska jeho celkové činnosti, kterou vyvinul i v jiných, byť i již promlčených případech, jako též původce. I v této nahoře uvedené jeho činnosti (v roce 1931) projevuje se pak ona známka »větší publicity« urážky na cti spáchané tiskopisem, jež je právě důvodem přísnější kvalifikace takových urážek jako přečinů. Pokud soud nevyřešil souzený případ z těchto právních hledisek, spočívá jeho rozsudek na mylném výkladu zákona. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4932.

Zásada § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může býti spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přejí nebo k ní svolují, má místo i při přečinech a přestupcích. Zásada ta neplatí sice bezvýjimečně, platí však v případech, kde trestním zákonem zapovězený útok